

SPRAVODAJ

Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV

Ročník V. 2006, č.10 SPS pri SAV, Nám. J. Herdu 2, 91701 Trnava

Prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.

nová rektorka

Univerzity Mateja Bela

v Banskej Bystrici

Prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., dekanica Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici a prezidentka Únie učiteľských fakúlt Slovenska, stala sa novou rektorkou Univerzity Mateja Bela. Vo voľbách 23. októbra 2006 získala desať hlasov členov Akademického senátu UMB z možných sedemnást' hlasov.

Bude prvou ženou vo funkcii rektora na Slovensku. Stala sa v poradí 4. rektorkou Univerzity Mateja Bela.

V mene členov Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV jej srdečne gratulujeme s nádejou na novú etapu spolupráce našej vedeckej spoločnosti a slovenských univerzít.

*Prof. Ladislav Macháček
Predseda SPS pri SAV a člen Rady slovenských
vedeckých spoločností pri SAV*

EERA European Educational Research Association

Európska asociácia pedagogického výskumu EERA bola založená v roku 1994. Jej úlohou a cieľom je podpora a rozvoj komunikácie medzi národnými výskumnými spoločnosťami v Európe pre oblasť výchovy a vzdelávania. Vnútorňa komunikácia EERA je orientovaná na povahu a štruktúru pedagogického výskumu v Európe a predovšetkým na spoluprácu medzi výskumnými pracoviskami a praxou na regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni. V súčasnosti je sídlo Európskej asociácie

pedagogického výskumu v Glasgowe a jej prezidentkou je prof. Gogolin.

Podstatná úloha EERA je predovšetkým :

1. Podpora spolupráce medzi vedeckými pracovníkmi zameranými na výchovu a vzdelávanie v Európe.
2. Podpora komunikácie medzi jednotlivými vedecko-výskumnými pracoviskami a medzinárodnými organizáciami ako je UNESCO, OECD a ďalšie.
3. Zdokonaľovanie komunikácie medzi pedagogickými a výskumnými inštitúciami a spoločnosťami.
4. Rozširovanie a popularizácia pedagogických výskumov a uplatňovanie ich výsledkov v praxi.

Do spolupráce s EERA vstúpila aj Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV, čím plní jedno z uznesení Valného zhromaždenia zo začiatku roka 2006. Na ostatnom rokovaní predstaviteľov EERA a národných organizácií pedagogického výskumu 16. septembra 2006 v Ženeve boli prerokované aktuálne otázky činnosti asociácie, dynamika riešenia jednotlivých otázok pedagogiky a vplyv pedagogického výskumu na kvalitu školstva.

V tomto zmysle budú ďalšie aktivity EERA zamerané na :

1. Podporu rozvoja poľských, talianskych a východoeurópskych výskumníkov v oblasti výchovy a vzdelávania,
2. vytvorenie lepšej komunikácie a www stránok orientovaných na informovanie o činnosti EERA,
3. realizovať politiku užšej spolupráce prostredníctvom vedeckých konferencií, seminárov a ďalších kontaktov medzi vedecko-výskumnými pracovníkmi v oblasti výchovy a vzdelávania,
4. riešenie postupov v oblasti zamestnanosti vzhľadom na zmeny v európskej kvalifikačnej štruktúre.

Na rokovaní sa zdôraznila európska dimenzia výchovy a vzdelávania s tým, že je nutné zvýrazňovať nie národné, ale európske hodnoty, nie lokálne, ale globálne otázky života a podstatné súvislosti súčasnej reality. Ďalej sa vyžaduje uplatňovanie myšlienok otvorenej interpretácie, procesu vzdelávania na základe skúseností, realizácia kritického dialógu a výraznejšia diskusia o uplatňovaní súdržnosti medzi pragmatickými potrebami a predkladanými návrhmi.

Do budúcnosti boli prijaté konkrétne odporúčania k zlepšeniu činnosti a vplyvu asociácie v nasledujúcej postupnosti :

1. V roku 2007 bude Gente stretnutie predstaviteľov národných spoločností združených v EERA a konferencia.

2. Komunikácia medzi EERA a národnými spoločnosťami musí byť plynulá a sústavná. Jednotliví členovia sú zodpovední za vzájomné vzťahy a informovanie sa.

3. Realizovať letné školy pre vedeckých pracovníkov v súčinnosti jednotlivých spoločností.

4. EERA bude pre jednotlivé spoločnosti poskytovať informácie k činnosti a požadovať finančnú podporu pre realizovanú spoluprácu.

5. EERA bude rozvíjať spoluprácu s AERA (American Educational Research Society), AARE (Australian Association for Research in Education) a JERA (Japanese Educational Research Association).

V záujme aktívnej účasti v činnosti EERA prosíme všetkých členov Slovenskej pedagogickej spoločnosti o námety, podnety či otázky smerujúce k tejto európskej asociácii, čo môže pomôcť aj v riešení súvislostí výchovy a vzdelávania na Slovensku. Niektoré informácie najdete na našej webovskej stránke www.syrs.org/sps

Ján Danek
Podpredseda SPS pri SAV

EUROPEAN CHARTER FOR DEMOCRATIC SCHOOLS WITHOUT VIOLENCE

1. All members of the school community have the right to a safe and peaceful school. Everyone has the responsibility to contribute to creating a positive and inspiring environment for learning and personal development.

2. Everyone has the right to equal treatment and respect regardless of any personal difference. Everyone enjoys freedom of speech without risking discrimination or repression.

3. The school community ensures that everybody is aware of their rights and responsibilities.

4. Every democratic school has a democratically elected decision-making body composed of representatives of students, teachers, parents, and

other members of the school community where appropriate. All members of this body have the right to vote.

5. In a democratic school, conflicts are resolved in a non-violent and constructive way in partnership with all members of the school community. Every school has staff and students trained to prevent and solve conflicts through counselling and mediation.

6. Every case of violence is investigated and dealt with promptly, and followed through irrespective whether students or any other members of the school community are involved.

7. School is a part of the local community. Co-operation and exchange of information with local partners are essential for preventing and solving problems.

Seminár s medzinárodnou účasťou o sociálnej pedagogike

Na pôde Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně sa 10. októbra 2006 uskutočnil odborný seminár s medzinárodnou účasťou „**Sociální pedagogika v současné společnosti**“. Na organizovaní seminára sa spolupodieľali Ústav pedagogických vied v spolupráci s Českou pedagogickou společností.

Odborný seminár bol koncipovaný ako stretnutie odborníkov z odboru sociálna pedagogika i príbuzných vedných odborov. Cieľom bolo diskutovať o aktuálnych témach sociálnej pedagogiky ako vedného a študijného odboru, profesii sociálneho pedagóga a výskumu v sociálnej pedagogike. Zborník, ktorý sa pripravuje, bude výstupom príspevkov aktívnych účastníkov konferencie.

Program seminára bo rozdelený do dvoch častí, v prvej odzneli hlavné referáty a druhá časť pozostávala z rokovaní v troch sekciách. Seminár otvoril predseda Českej pedagogickej spoločnosti prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc. Nasledovali hlavné príspevky. O práci s mládežou v kontexte sociálnej práce a výchovy mládeže k občianstvu referoval predseda Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV prof. Mgr. Ladislav Macháček, CSc. z Katedry pedagogiky Filozofickej fakulty UCM v Trnave. S argumentmi, prečo rozvíjať sociálnu pedagogiku oboznámila prítomných doc. PhDr. Zlatica Bakošová, CSc. z Katedry pedagogiky Filozofickej fakulty UK v Bratislave, predsedkyňa

Sekcie sociálnej pedagogiky Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV. O súčasnom stave sociálnej pedagogiky informoval prof. PhDr. Blahoslav Kraus, CSc. z Katedry sociálnej patológie a sociológie Pedagogickej fakulty UHK v Hradci Králové.

Po úvodných referátoch a diskusii k nim nasledovala práca v 3 sekciách:

1. „Aktuálny stav a vízie sociálnej pedagogiky“, ktorú moderovali PhDr. Dana Knotová, PhD. a Mgr. Jakub Hladík.
2. „Profese sociálneho pedagoga“ moderoval prof. PhDr. Blahoslav Kraus, CSc.
3. „Sociálne pedagogické problémy a výskum v sociálnej pedagogike“ moderátorom bol Mgr. Štefan Chudý, PhD.

1. sekcia bola zameraná na aktuálny stav a vízie sociálnej pedagogiky. Rokovanie v sekcii otvorila svojim referátom o aktuálnych problémoch sociálnej pedagogiky ako vedného a študijného odboru v Slovenskej republike prof. PhDr. Jolana Hroncová, PhD. z Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici. O sociálno-pedagogických aspektoch organizačnej kultúry informoval doc. PhDr. František Vízdal, CSc. z IMS Brno a o aktuálnom sociálno pedagogických problémoch a náhl'adoch A. Hopfa, W. Noacka a U. Papenkorta na sociálnu pedagogiku Antonín Bůžek, PhD. z Katedry pedagogiky s celoškolskou pôsobnosťou Pedagogickej fakulty UP v Olomouci. O štúdiu sociálnej pedagogiky na Pedagogickej fakulte v Českých Budejoviciach predstavil Mgr. Miroslav Procházka z Katedry pedagogiky a psychológie PF JU v Českých Budejoviciach. Príspevok Mgr. Jakuba Hladíka (Ústav pedagogických vied UTB ve Zlíně) bol zameraný na problematiku vzťahu multikultúrnej výchovy a sociálnej pedagogiky a príspevok PhDr. Dany Knotovej, PhD. (Ústav pedagogických vied Filozofickej fakulty MU v Brně) sa zaoberal tradíciami a vývojom sociálnej pedagogiky v Českej republike.

2. sekcia sa dotýkala profesie sociálneho pedagoga. Príspevok PhDr. Ingrid Emmerovej, PhD. z Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB sa zaoberal súčasnosťou a perspektívami sociálneho pedagoga v škole a príspevok PhDr. Miriam Maľovej z toho istého pracoviska súčasnými možnosťami uplatnenia sociálneho pedagoga v praxi. Na univerzálnosť profesie sociálneho pedagoga poukázala PaedDr. Monika

Žumárová, PhD. z Katedry sociálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty UHK v Hradci Králové. Na sociálneho pedagoga ako pedagoga pre deti s poruchami emocionality a správania upozornil Mgr. Peter Fudaly z Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UK v Bratislave. S požiadavkami na osobnosť sociálneho pedagoga oboznámila PaedDr. Libuše Mazánková, PhD. z IMS Brno. Príspevky doc. Ing. Antonína Řehořa, CSc. a Mgr. Petra Sýkoru (obaja z IMS Brno) sa tiež dotýkali profesie sociálneho pedagoga.

3. sekcia sa venovala sociálno-pedagogickým problémom a výskumu v sociálnej pedagogike. Príčinami a špecifikami rómskej kriminality v Slovenskej republike sa vo svojom príspevku zaoberal PhDr. Martin Šebian, PhD. z Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici. O sociálnopedagogickom výskume v prostredí utečeneckej komunity referoval Mgr. Milan Pukančík, o náhradnej výchove na Slovensku a jej trendoch informoval PhDr. Albín Škoviera a o možnostiach aplikovaného výskumu v sociálnej pedagogike Mgr. Peter Fudaly – všetci z Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UK v Bratislave. Príspevok Mgr. Štefana Chudého, PhD. z Ústavu pedagogických vied UTB ve Zlíně mal názov Hľadanie epistemologických koreňov sociálnej pedagogiky ako metodologický problém. S riešením šikanovania ako sociálnopatologického javu v stredoškolskom prostredí oboznámil prítomných Jan Vodák (SŠOT). Detstvo ako významná kategória sociálnej pedagogiky bolo témou Mgr. Pavla Neumeistera a o využití mediácie pri domácom násilí ako špecifickej metóde sociálnopedagogickej práce hovoril JUDr. PhDr. Ivo Svoboda (obaja Katedra pedagogiky s celoškolskou pôsobnosťou Pedagogickej fakulty v Olomouci). doc. PhDr. Eduard Radvan, CSc. (IMS Brno) orientoval svoj príspevok k filozofickému zázemiu diskusie o sociálnej patológii.

Na odbornom seminári sa stretli odborníci z Čiech a Slovenska a odznelo celkovo 26 príspevkov, čo prispelo k obohateniu témy „sociálna pedagogika v súčasnej spoločnosti“.

*PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.
Pedagogická fakulta UMB
Katedra pedagogiky
Ružová 13
974 11 Banská Bystrica
e-mail: iemmerova@pdf.umb.sk*

Expozícia Múzea školstva a pedagogiky ocenená

Múzeum školstva a pedagogiky Bratislave ako ústredné špecializované múzeum rezortu školstva pripravilo v novembri roku 2005 vo svojich výstavných priestoroch na Hálovej 16 v Bratislave-Petržalka slávnostnú vernisáž stálej expozície Dejiny školstva a pedagogiky na Slovensku. Podujatie poctil svojou účasťou aj vtedajší minister školstva M. Franc.

Expozícia zachytáva vo svojej výstavnej časti vývoj vzdelávania na území Slovenska od najstarších čias až do roku 1989. V salónnej časti približuje návštevníkom rekonštrukciu triedy ľudovej školy z 20. rokov 20. storočia, ukážku školského prírodovedného kabinetu, školskej klubovne a pracovňu vysokoškolského profesora. Celá expozícia dokumentuje bohatosť školských tradícií na Slovensku i záslužnú činnosť múzea pri záchrane školských kultúrnych pamiatok.

Spomínaná expozícia Múzea školstva a pedagogiky s takmer 2000 zbierkovými predmetmi z vlastnej zbierkotvornej činnosti získala v ankete časopisu Pamiatky a múzea v kategórii výstavy a expozície výročnú cenu za rok 2005.

V. Michalička

NOVÉ ČLENSKÉ PRIHLÁŠKY A VÝBER ČLENSKÝCH PRÍSPEVKOV

V období jarných a letných mesiacov sme ako jednu z úloh výboru SPdS pri SAV uskutočnili inovovanie registrácie členskej základne Spoločnosti. Vypracovali sme novú podobu členskej prihlášky, ktorú sme rozposlali (spolu s novým číslom Spravodaja) dovtedy zaregistrovaným členom Spoločnosti. Z celkového počtu cca 150 členských prihlášok sa nám vrátilo asi 60% zásielok. Z nich vyplýva, že na nových členských prihláškach s kompletnými údajmi o bydlisku, kontaktoch a oblasťami odborného záujmu máme zaevidovaných 88 členov Spoločnosti.

V spomenutej zásielke sme priložene zasielali aj poštové poukážky na zaplatenie členského príspevku na rok 2006, resp. roky 2006-2007. Z dostupných bankových údajov je zrejmé, že sme získali členské príspevky v celkovej výške min. 4000,- Sk. Obraciame sa ešte aj touto cestou na členov Spoločnosti, ktorí nevrátili rozosielené členské prihlášky, resp. nezaplatili členské príspevky, aby tak urobili v čo najkratšom čase, aby sme mohli konštatovať, že

evidencia členskej základne a vyberanie členských príspevkov na činnosť Spoločnosti sú v súlade so Stanovami SPdS pri SAV.

V. Michalička

Európsky výskumný projekt o mládeži ako faktore sociálnej zmeny

UP2YOUTH je skratený názov nového výskumného projektu, ktorý sa zaoberá problematikou mladých ľudí v kontexte sociálnych zmien. Aj napriek tomu, že ich prechod k dospelosti je spojený s rizikom a neistotou mladí muži a ženy dokážu formovať vlastné životné stratégie, ktoré v konečnom dôsledku vplývajú spätne na existujúce sociálne štruktúry spoločnosti. Tieto životné stratégie, ktoré sa týkajú predovšetkým problematiky práce, rodiny a občianstva sa stali kľúčovými témami výskumného projektu. Je známe, že veľa záležitostí od rozsahu práv, ktoré dáva štátna politika k dispozícii mladým ľuďom, ako tieto stratégie prispievajú k sociálnej integrácii ako aj k subjektívne zmysluplným životným perspektívam jednotlivcov.

Chápanie mládeže ako faktoru sociálnych zmien znamená analyzovať podmienky, v ktorých môžu mladí ľudia získať a využívať status plného občianstva. Na druhej strane to znamená odmietnutie názoru, podľa ktorého sociálna zmena vplýva na mladých ľudí iba pasívnym spôsobom. Výskumný projekt snaží sa identifikovať akú úlohu v týchto procesoch má aktívne posilnenie alebo modifikácia sociálnych štruktúr pomocou individuálnych životných stratégií a životných štýlov. A preto sekundárna a komparatívna analýza sa uskutočňuje s prihliadnutím štyri hlavne dimenzie naprieč všetkými troma subtémami.

Projekt je štrukturovaný do troch tematických pracovných skupín: rodina, práca a občianska participácia. Koordinátori týchto pracovných skupín spolu s IRIS v Tubingen tvoria Výkonnú radu projektu. Práca každej pracovnej skupiny pozostáva z dvoch fáz:

Fáza 1 pozostáva z opätovného analyzovania existujúcich výskumov v národnom kontexte členov skupiny, ktoré sa vzťahuje ku konkrétnym témam a v komparatívnej perspektíve. *Fáza 2*

rozšíri perspektívu pracovných skupín na ostatné existujúce a prebiehajúce výskumy v Európe.

Tematické pracovné skupiny budú v každom prípade sústreďovať svoju pozornosť na celkovú aktívnu úlohu mládeže v procesoch sociálnej zmeny a predkladať výsledky, ktoré sú zmysluplné pre európsky výskum mládeže, európsku politiku a prax práce s mládežou.

Slovensko zastupuje CERYS FF UCM v Trnave (prof.L.Macháček) ako spoluriešiteľ tematickej pracovnej skupiny Občianska participácia. Pracovná skupina „Občianska participácia“ sa zaoberá nasledujúcimi otázkami.

Dimenzie Otázky špecifické pre skupinu

Individualizácia	• Existuje zmysluplné prepojenie medzi formami participácie a stupňom, akým sú mladí ľudia z rozličných sociálnych prostredí aktívne zapojení do vykonávania svojich občianskych práv?• Má úroveň získaných skúseností vplyv nato ako mladí ľudia chápu proces sociálnej integrácie (v pojmoch potreby, prístup k samostatnosti, verejná starostlivosť?)
Vzdelávanie	• Majú participujúci mladí ľudia možnosť zúčastňovať sa na „training sessions“?• Ak áno, sú tieto „training sessions“ vedené formou formálneho alebo neformálneho vzdelávania? Podporujú tieto „training sessions“ vzájomné vzdelávanie mladých ľudí?
Kultúra	• Aké politické ciele a formy angažovanosti korešpondujú so subjektívnymi záujmami

a preferenciami mladých ľudí?

- V akom rozsahu sa berie ohľad na otázky životného štýlu mladých ľudí? Podporujú mládežnícku kultúru? Vedú k lepšiemu poznaniu a porozumeniu očakávaní mladých ľudí?
- Aké spôsoby podpory participácie mladých ľudí existujú v Európe na rôznych úrovniach rozhodovacieho procesu?
- V akom rozsahu považujú tieto pokusy mladých ľudí za expertov a aktérov?
- Aké sú perspektívy integrovať 'soft' a 'hard' politiky pre mladých ľudí z hľadiska budúcnosti ich participácie a tým podporiť občiansku participáciu mladých ľudí v Európe?

Politika

Podrobnosti o novej výskumnej úlohe sa možno dozvedieť na internetovom portále UP2YOUTH (www.up2youth.org), kde sa dokumentuje nielen štruktúra, postup a výsledky projektu pre členov výskumného tímu, ale tiež poskytujú spoločenstvu európskych výskumníkov zaoberajúcich sa problematikou mládeže možnosť individuálnej vedeckej komunikácie s riešiteľmi projektu.

Projekt UP2YOUTH je financovaný prostredníctvom [6th Framework Programme](#) Európskou komisiou (oddelenie pre vedu a výskum). Výsledky riešenia výskumnej úlohy počas troch rokov (2006 až 2009) možno sledovať aj na www.syrs.org, ktorej úlohou je sprístupniť niektoré poznatky a informácie aj v slovenskom jazyku.

M.Bottánek, SYRS, Bratislava

Data archív výskumov mládeže na Slovensku

www.vyskummladeze.sk

/DAVM/ vznikol v roku 2006 ako reakcia na potrebu sprehľadniť informácie o počte, obsahu a zameraní rôznych výskumov v oblasti mládeže, ktoré vznikli v deväťdesiatych rokoch na Slovensku. DAVM systematizuje a spracováva dáta z empirických sociologických výskumov spolu s príslušnou dokumentáciou v elektronickej podobe podľa medzinárodných štandardov archivácie dát.

Prostredníctvom *DAVM* má každý záujemca o problematiku mládeže k dispozícii stručnú informáciu o výskume (abstrakt), analýzu jeho najdôležitejších výsledkov, ako aj odporúčania, ktoré vznikli na základe zhodnotenia výsledkov výskumu pre mládežnícku politiku a prácu s mládežou. Prostredníctvom *DAVM* majú možnosť získať zaujímavé informácie o živote mladej generácie v slovenskej spoločnosti aj mladí ľudia samotní, ich rodičia alebo učitelia v čitateľsky priateľskej podobe v rubrike *Novinky*.

DAVM poskytuje informácie o najdôležitejších výskumných pracoviskách, vedeckých spoločnostiach (pedagogická, psychologická, sociologická) mladej generácii na Slovensku.

DAVM je určený na nekomerčné využitie pre odbornú verejnosť, pre potreby spoločenskovedného výskumu, pre študentov vysokých škôl, novinárov, pre štátne a mimovládne inštitúcie a organizácie. Komerčné a iné výskumné agentúry a vedecko-výskumné ústavy, môžu využívať *DAVM* ako prostriedok informovania verejnosti o výsledkoch svojich výskumov podľa stanovených podmienok.

Naše ciele

1. Archivovať v elektronickej a tlačenej forme empirické dáta a dokumentáciu z dostupných výskumov mládeže, realizovaných na Slovensku po roku 1993

2. Vytvoriť zdroj údajov pre potreby sekundárnej analýzy v oblasti výskumov mládeže a pre potreby edukácie na vysokých školách pre bakalárov, magistrov a doktorantov

3. Zabezpečiť ochranu dát a dokumentácie pred stratou a zničením ich archiváciou v elektronickej podobe

4. Zverejnením údajov výskumu podporiť zvyšovanie úrovne informovanosti verejnosti o živote mladej generácie v slovenskej spoločnosti

5. Prezentáciou metodologických informácií podporiť odbornú interdisciplinárnu diskusiu o kvalitatívnom rozvoji vedeckého výskumu mládeže na Slovensku

Katalóg dát obsahuje tieto výskumy podľa roku zberu dát:

2002

-Mládež a európska identita [DAVM 003]

-Participácia mládeže na živote miest a obcí [DAVM 005]

2003

-OECD PISA 2003 (Programme for International Student Assessment) [DAVM 009]

2004

-Politická participácia mladých ľudí v Európe a na Slovensku [DAVM 002]

-Názory žiakov SŠ a študentov VŠ na podmienky života... [DAVM 006]

-Výchova k partnerstvu a rodičovstvu na ZŠ a SŠ... [DAVM 007]

2005

-Samosprávnosť na stredných a vysokých školách [DAVM 001]

-Sociálno-politická problematika mládeže v SR [DAVM 004]

-Sociálno-patologická problematika mládeže v SR [DAVM 008]

Data archív výskumu mládeže/*DAVM/* odborne garantuje Iuventa, ktorá zabezpečuje jeho pravidelnú aktualizáciu. Projekt schválilo a finančne podporilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, ako jednu z úloh v rámci podpory výskumov mládeže na Slovensku.

Zájemcovia z pedagogických pracovísk o zverejnenie svojich výskumov na tejto [www](http://www.vyskummladeze.sk) sa môžu prihlásiť aj v roku 2007.

Prof. L.Macháček, garant projektu

The New Educational Review

V roku 2003 vyšlo prvé číslo medzinárodného periodika The New Educational Review, ktoré vychádza v anglickom jazyku. Na jeho vydávaní sa spolupodieľajú Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta Ostravskej univerzity v Ostrave a Fakulta pedagogiky a psychológie Sliezskej univerzity v Katowiciach. Ako sa uvádza v Konceptii časopisu „The New Educational Review je medzinárodným fórom výmeny pedagogických ideí o postmodernej edukácii, spoločenskej a kultúrnej skutočnosti. V časopise sú prezentované najdôležitejšie problémy z oblasti vied o výchove bezprostredne spojené s edukáciou, kultúrou a tvoriacou sa postmodernou spoločnosťou v krajinách strednej Európy. Anglická jazyková platforma otvára spoločnú vedeckú diskusiu o špecifikách súčasných edukačných problémov z oblasti vedy o výchove.“

Hlavným vedeckým redaktorom je prof. Stanislaw Juszczak. Výkonnou redaktorkou je PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.

Vedeckú radu The New Educational Review za SR tvoria: prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., prof. PhDr. Jolana Hroncová, PhD., prof. PhDr. Ondrej Baláž, DrSc. (čestný redaktor), prof. Mgr. Ladislav Macháček, CSc., prof. PhDr. Milan Darák, CSc., prof. PaedDr. Vojtech Korim, CSc., prof. PhDr. Peter Ondrejko, PhD., prof. PhDr. Erich Petlák, CSc., prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc., prof. PhDr. Štefan Švec, CSc., prof. PhDr. Ľudovít Višňovský, CSc., prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc., prof. PhDr. PaedDr. Martin Žilínek, PhD.

Požiadavky na spracovanie príspevku:

- príspevky v slovenskom jazyku odovzdať vo Worde 7, v písme Times New Roman, veľkosť 12, riadkovanie 1,5
- rozsah príspevku v slovenskom jazyku maximálne 10 – 12 strán
 - v texte priebežné odkazy na literatúru (VZOR: Baláž, O., 1981, s. 25)
- abstrakt maximálne 100 slov, kľúčové slová
- dodržiavanie vedeckej etiky i novej bibliografickej normy
- v zozname použitej literatúry uvádzať plné bibliografické údaje. (VZOR: ONDREJKOVIČ, Peter. 1995. Úvod do sociológie výchovy. Bratislava : Veda, 1995. 224 s. ISBN 80 2240445-4).

- využívanie zahraničných zdrojov (najmä anglické a nemecké pramene) je nevyhnutné.

Keďže ide o vedecké príspevky, ktoré budú prezentované na medzinárodných fórach, musia mať vysokú odbornú, metodologickú i štylistickú úroveň. Prispievatelia sa môžu podrobnejšie oboznámiť s koncepciou The New Educational Review na www.pdf.umb.sk.

Vedecké príspevky je potrebné odovzdať v slovenskom jazyku 3 x vytyčené a na diskete výkonnej redaktorky. Pedagogická fakulta UMB uhrádza náklady za oponovanie a **preklad iba domácim autorom**. Keďže okrem nákladov za preklad a oponovanie uhrádza PF UMB aj tretinu nákladov na výrobu časopisu, z tohto dôvodu nie je možné uhrádzať náklady aj pre externých prispievateľov.

PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.

Pedagogická fakulta UMB

Katedra pedagogiky

Ružová 13

974 11 Banská Bystrica

e-mail: iemmerova@pdf.umb.sk

Gender-rod v pedagogickom výskume a praxi (Zost.L.Macháček), UCM v Trnave, Trnava 2006, s. 200

Zborník Rodovosť v pedagogickom výskume a praxi (február 2006 Trnava) predstavuje príspevky 26 autorov a autoriek, ktorí sa v rôznom kontexte venujú problematike rodu a rodovej rovnosti, najmä však v kontexte výchovy v rodine a škole v meniacom sa (hodnotovom) prostredí (a Slovensku)...

Zborník ako celok je zaujímavým, hoci nie úplne súrodým pohľadom a prehľadom skúseností prevažne slovenských pedagógov na výchovu v škole a v rodine (aj) z pohľadu rodu. Mnohé príspevky však prezrádzajú, že ich autori stále nedostatočne chápu rozdiel medzi pohlavím a rodom, medzi biologickými danosťami a sociálnymi rolami prisudzovaným chlapcom a dievčatám, mužom a ženám na základe ich biologických daností.

Napriek tomu alebo práve preto je súbor príspevkov veľmi významným svedectvom o stave výchovného systému z pohľadu rodovej rovnosti na Slovensku. Treba však povedať, že zámer zorganizovať takúto konferenciu a otvoriť otázky rodovo citlivej výchovy v rodine a v škole je sám osebe mimoriadne dôležitým počínom. Bolo by veľmi záslužné, keby na túto, pomerne široko koncipovanú konferenciu, v budúcnosti nadväzovali ďalšie, možno užšie zamerané,

napríklad na princípy rodovo citlivej výchovy žiakov v nižších stupňoch verejného vzdelávacieho systému.

Recenziu pripravila PhDr. Erika Kvapilová, PhD., Programová špecialistka Regionálnej kancelárie Ženského rozvojového fondu Organizácie Spojených národov (UNIFEM); Jej plné znenie nájdete v Mládež a spoločnosť č.3,2006

Zborník si môžete objednať, ale aj prečítať na www.svrs.org/sps

Slovník základných pojmov k problematike výchovy k demokratickému občianstvu

Na stretnutí odborníkov a stredoškolskej mládeže, ktoré pripravila Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV a IUVENTA (15.11.2006 v Národnej rade SR v Bratislave), sa prezentovala aj myšlienka o intenzívnejšej metodickéj pomoci riaditeľom škôl a koordinátorom vznikajúcich žiackych školských rád. Na stretnutí zástupcov predmetovej komisie MŠ SR pre nauku o spoločnosti, občiansku nauku a občiansku výchovu a vznikajúcej expertnej skupiny pre neformálne vzdelávanie mladých ľudí k demokratickému občianstvu, došlo nielen k lepšiemu pochopeniu, ale aj k dohode o vzájomnej spolupráci, podpore a uznaní.

Vznik a fungovanie ŽSR si vyžadujú metodické usmerňovanie a dokonca ucelený systém vzdelávania nielen jej zvolených členov, ale aj ich poradcov spomedzi učiteľov. Na školách začína pôsobiť podľa výchovného poradcu, školského psychológa a pedagóga, poradcu pre prevenciu aj „tútor“ alebo „koordinátor“ činnosti žiackej školskej rady.

Teraz sa im dostane do rúk slovenský preklad *Slovníka pojmov, ktorý spracovala* Karen O'Shea na základe dokumentov Rady Európy a vedeckej literatúry. Problematika EDC je na www stránkach Európskej komisie stále aktualizovaná <http://www.coe.int/t/dg4/education/edc/> ako aktivita oddelenia Výchovy a vzdelávania pri realizácii projektu a programu ***Výchova k demokratickému občianstvu (EDC)***.

Naši rakúski kolegovia <http://www.politische-bildung.schule.at/> sprístupnili nemecký preklad spoločne s originálnou verziou slovníka EDC. Ako sa to uvádza v úvode do osobitnej publikácie preklad zabezpečilo ministertvo školstva a sprístupňuje ho pre všetkých záujemcov pracujúcich s mládežou v tejto oblasti výchovy. Prítom doplnili zoznam na

základe svojej predstavy o nové pojmy a termíny s tým, že tento proces má permenentne pokračovať.

V súvislosti s projektom žiackych školských rád v roku 2006 sme dospeli k obdobnému stanovisku. Do projektu žiackych školských rád, ktorý financuje odbor mládeže MŠ SR, sme zaradili prípravu malého slovníka základných pojmov z oblasti výchovy mládeže k demokratickému občianstvu.

Najmä noví členovia ZŠR, ale aj experti spomedzi učiteľov nauky o spoločnosti, občianskej výchovy alebo výchovy k občianstvu na našich základných a stredných školách, potrebujú častokrát stručné charakteristiky–výklady pojmov, aby sa zorientovali v rozličných metodických materiáloch alebo literatúre (preklad pripravila dr. D.Chovaniaková z Katedry pedagogiky FF UCM v Trnave).

Nájdete ho spoločne s inými materiálmi na stránkach zborníka z konferencie (Participácia mladých ľudí na školskej samospráve. IUVENTA, BRATISLAVA 2006, 120 s.)

E-mailové adresy členov vedenia SPS pri SAV na roky 2004-2006:

Predseda

Prof. Mgr. Ladislav Macháček, CSc.
FFUCMv Trnave:

ladislav.machacek@ucm.sk,

Podpredseda

Doc. PaedDr. Ján Danek, CSc.
FF UCM v Trnave:

jan.danek@ucm.sk

Vedecký tajomník

PhDr. Vladimír Michalička, CSc,
Múzeum školstva a pedagogiky
v Bratislave.

vlado0123@azet.sk

Spravodaj SPS, ročník V. č.10 Vydavateľ: Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV (L. Macháček, J. Danek);

Technická redakcia PAMA, Bratislava. Príspevky neprešli jazykovou úpravou.